



ז

בואו ורשו את הארץ - גאולת מרחבי ארצנו, מים סוף ועד הים האחרון

1

יומה של ארץ ה'

הרב ישראל הס (תרצ"ה-תשנ"ז)

מתלמידי הרצי"ה, ר"מ ב'מכון מאיר' ומחבר ספרים באמונה

את המילה "יום" בצירוף עוד מושא, מצאנו בדרך כלל במקרא דוקא לרעה, כמו: "הילילו כי קרוב יום ה'", שהוא תמיד "יום נקם לה" עד שהנביא יואל קורא לו "יום ה' הגדול והנורא", ועמוס הנביא מתריע: "הוי המתאוים את יום ה' למה זה לכם יום ה' - הוא חושך ולא אור". "הנה יום ה' בא, אכזרי", "כי יום מהומה ומבוסה" "יום צרה ותוכחה ונאצה", "הביא עליהם יום רעה", "כי יום אידם בא עליהם", ועוד כהנה - תמיד צירוף עם "יום", לרעה. בפרט כש"יום" בא בצירוף עם שם מקום, ובפרט עם "ירושלים": "זכור ה' לבני אדם את יום ירושלים, האומרים: ערו, ערו עד היסוד בה". זהו "יום ירושלים" שהכרנו עד עתה. והנה זכינו לראשונה, שבאופן ספונטני - לא מתוך דיון, בירור, והחלטה רשמית מגבוה - כי אם כביטוי עממי שנוצר מתוך תת-התודעה של ההרגשה האלוקית הבריאה הזורמת בחושי עם ה' נוצר ביטוי זה - "יום ירושלים" כמבטא גאולה, הצלה, שלמות ונחמה. זכינו, הודו לה' כי טוב.

ניתוח מסוכן לגוף הארץ

בהלכה נפסק שלא ישתחוה אדם, שלא יכופף קומתו בברכות "שמונה עשרה" אלא בארבע ברכות שתיקנו חכמים. אחד מגדולי ה"ראשונים" - המהר"ם מרוטנבורג - נהג לכופף ראשו

בברכת "בונה ירושלים" וכן נהג אחריו המהרי"ל. היו דורות שלא יכלו להזכיר את בונה ירושלים בלא לכוף ראשם מעט, מעוצם רעה ויגון על גורל העיר האבלה והשבויה. ברוך משנה עיתים ומחליף את הזמנים, שזכינו שזכרון בנין ירושלים היום – זוקף את קומתנו, קומת כלל ישראל. דומה כי חשוב מאד להזכיר לעצמנו ששמחתנו ביום זה, והנס הגדול שאירע בימים האלה, אינם מצטמצמים בשחרור ירושלים, ולא ביום ירושלים. ארץ ישראל ברובה נגאלה מיד בוזיה ושוביה, בששת-ימי המעשה הגדול הזה. מבחינת גודל חשיבותם האלוקית ומצד ערך ענין אחיזתנו, שליטתנו וריבונותנו בהם – שווים כל חלקי ארץ הקודש, על כל המדרגות הפנימיות שבקדושה. שחרור חבלי הגולן, הרצועה, יהודה והשומרון – אינו פחות משחרור חלקה המזרחי של עיר הקודש. היום הנקרא "יום ירושלים" אינו יום עיר זו בלבד ואין בו הודיה רק על שחרורה, כי אם על כל הנסים שנעשו אז ועל גאולת ארץ ישראל בכללה. כדי שלא לקבוע ששה ימי חג כי אם יום אחד בלבד, נבחר – כתאריך ציון נסי כל ששת הימים – יום שחרור ירושלים, שהיה שיא התרגשות פעימת לב העם הכמה לגאולת ארצו, אסור שנפחית את הנס ונמעיט את גודל הגאולה. אסור שבעת שנעלה את ירושלים על ראש שמחתנו – נשכיח את גאולתה הנסית של כל הארץ.

טוב שנעיין מעט בהבנת מה שקרה בתש"ח – ומתוך כך את ענינו של "יום העצמאות" המסמל את נסי תש"ח, בהשוואה לנסי תשכ"ז ונפלאות ששת הימים – ומתוך כך נתבונן בהבנת ענינו של "יום ירושלים". תלאות עצומות וצרות רבות מדי, עברה האומה עד שזכתה בה' אייר תש"ח לתקומת מדינת ישראל, לראשית צמיחת גאולתנו. אך טבעי הוא שמעם למוד סבל פורצת שמחת הודיה לה' כשהוא זוכה לכך. שמחה טבעית זו עברה לשכון קבע, מדי שנה, בחזרת האור של אותו יום בתקופת כל שנה. כך נקבע יום העצמאות – לא יום הארץ ולא יום הגאולה – כי ביום זה לא היתה כל הארץ בידינו, ולא שלמה הגאולה. זה יום של עצמאות, של שחרור מעול זרים בחו"ל ומשעבוד לגויים ששלטו בארץ, חג לעצמאות העם, אך לא לגאולת הארץ. ראוי שנחזור כאן שוב על אותם משפטים – שכבר פורסמו הרבה – שאמר מורה הדור, רבנו הרב צבי יהודה קוק זצ"ל, במשאו ביום העצמאות תשכ"ז, הי"ט לקום המדינה, שלושה שבועות קודם פרוץ מלחמת הישע, כשאיש לא חלם עדיין שבעוד ימים מספר יקרה הנס הגדול. וכך שח הרב בלשונו: "לפני י"ט שנה, באותו לילה מפורסם... כשכל העם נהר לחוצות לחוג ברבים את רגשי שמחתו – לא יכולתי לצאת ולהצטרף לשמחה. ישבתי בדד – ואדום. באותן שעות ראשונות לא יכולתי להשלים עם הנעשה, עם אותה בשורה נוראה כי אכן נתקיים "ואת ארצי חילקו"... באותו מצב, מזועזע בכל גופי, פצוע כולי וחתוך לגזרים – לא יכולתי אז לשמוח... למחרת בא אל ביתנו איש ברית קודשנו, הגאון רי"מ חרל"פ זצ"ל... התייחדנו אז שנינו... מזועזעים ישבנו ודמומים. לבסוף התאוששנו ואמרנו שנינו כאחד: "מאת ה' היתה זאת (גם אם) היא נפלאת בעינינו"

(לנתיבות ישראל ב, קנז). שנים אחר כך, בהיות רבנו זצ"ל בגיל תשעים, כשנקטעה כף רגלו בניתוח ללא הרדמה כללית (בגלל גילו המופלג), חששו המנתחים כי לא יוכל לעמוד בייסורי הניתוח. כששאלוהו הרופאים בדאגה – תוך כדי קיצוץ רגלו – איך הוא מרגיש ומה כואב לו, ענה בטבעיות: "מאד כואב לי שכלל ישראל איננו חי בארץ ישראל". ענק זה, שמבטל את כל גשמיותו, ישותו, גופו וצרכיו, להיכלל בכלל ישראל – צרותיהם ושמחותיהם – שאינו חש את בשרו הנחתך, כי רק גופו מונח על שולחן הניתוחים אבל עצמותו עם כלל ישראל – צדיק זה מאוחד בגופו ממש עם ארץ ישראל, כשמנתחים אותה לחלקים, חלק זה יינתן לעם ישראל וחלקים אחרים מזכה האו"ם לנוכרים. אז – רק אז – חש הוא את גופו "פצוע כולי וחתוך לגזרים". חיתוך ארץ הקודש – חותך לגזרים גוף קדוש. אין ספק שיום העצמאות – חג הוא, למרות כל זאת. מה עוד שקיבלוהו ישראל עליהם, וזה – בהלכה – קובע. עם כל נוראות הכאב – שמחמת חולשתנו הרוחנית לא כאבנו אותו כראוי – של חלוקת הארץ בתש"ח, עם כל הפגם הגדול הזה והעיכוב שמתעכבת שלמות הגאולה על ידי ויתור שלנו מדעתנו, על מה שאלוקים הנחיל לנו, ועם כל אי הבנת מהלך זה – לימדונו שני רבותינו הגדולים הללו שככל שדבר יותר נפלאה בעינינו – יותר ניכר שמאת ה' היתה זאת. פסוק זה נזרק בבת אחת, לפתע, מפי שני צדיקי הדור כנבואה, כהרגשה משמים. נסתרים דרכי ה' ואין אתנו יודע עד מה. מנהיגי הדור בהסכמתם לחלוקת הארץ, לא נהגו כדין ולא שמעו למה שנפסק להם מפי מי ששאלו אותו על כך, זו הבחירה החופשית. ועם כל זה, מאת ה' היתה גם זאת. גזרות משמים צריך לקבל, ויחד עם זה לשאוף ולפעול לביטול הגזרה, ולהשתדל במעשינו לתקן מה שעיוותנו אנחנו בבחירתנו.

הבנים השתחררו – ואמם בשבי

גדולי דעה נבוני רגש, השייכים בכל גופם ולבם לארץ הקודש, חשו בחוסר השלמות, בארעיות, בחלקיות של גאולת תש"ח ושל שמחת יום העצמאות. אשר על כן תיקנה הרבנות הראשית, מדריכת הדור (בהחלטותיה מיד אחר קום המדינה, שחזרו ואושרו בתש"י-תשי"ד) לומר ביום זה הלל בלא ברכה. ביום זה ניתנו לנו יחד – מדינה עצמאית וחלוקת הארץ. ירושלים – שמעולם לא נחלקה לשבטים – נחלקה בינינו ובין האויבים. חומותיה – שסימלו את העיר שחברה לה יחדיו – נעשו מעתה סמל העיר החצויה, חומה מפרידה. משל לאם שנפלה, עם בניה, בשבי. כששחררו הבנים – לא שוחררה אמם עימם, היא נותרה בודדה בשביה. אימתי גדולה ושלמה יותר שמחת המשפחה האומה, ביום שחרור הבנים בלבד או ביום שחרורה הסופי של אימם? נכון שגם שמחת שחרורם בלעדיה – גדולה היא, אך גם מהולה בעצב זכרון שביית האם. בדור שיבת ציון מגלות בבל, מסופר כי "רבים... אשר ראו את הבית הראשון ביסדו – זה הבית (השני, החדש שבנה עזרא, שהיום חונכים אותו)

בעיניהם בוכים בקול גדול, ורבים – בתרועה, בשמחה, להרים קול. ואין העם מכירים קול תרועת השמחה לקול בכי העם", אף בזמן יציאת מצרים – אב כל הגאולות – נאמר "מוציא אסירים בכושרות – בכי ושירות". וכך נתקיים גם בשיבת ציון שלנו.

בשנת ה'ט לעצמאות זכינו לחיבור, לאיחוד, לחזרת האם משבי הלגיון, הזרים. יום שמחה זה מבטל את צד הבכייה שעורב בשמחה החלקית הקודמת – שהיתה גדולה כל עוד לא היתה שלמה וגדולה ממנה. אך משבטלה החלקית, נתאחו הקרעים ונשלם החסר – ברור שגדול יותר יום ירושלים. אין זו, חלילה, קריאה לקריעת יום העצמאות מלוח מועדי ישראל, אבל צריך שהדברים ייראו וייתפסו באיזונים הנכון, במשקלם האמיתי, ביחס הצודק. נלמד מראייתם החודרת והמפוכחת של "עיני הדור", הרבנות הראשית, שתיקנו מיד אחרי ששת הימים, מלכתחילה, לומר בכל שנה ושנה ביום ירושלים, הלל שלם בברכה. זו, לעניות דעתי, ההסתכלות הנכונה על נפלאות מעשי ה' במה שקרה עמנו בקום המדינה, ובשנה ה'ט לקיומה: מזמור יט בתהלים נחלק באופן ברור לשני נושאים: חלקו הראשון מתאר את הדר הבריא ונפלאות ה' בטבע, בשבעת הפסוקים הראשונים (השבע – כידוע – מאפיין את מציאות הטבע). בפסוק שמונה (המספר של מעל הטבע) – חל מעבר לתיאור תורת ה', מצוותיה, יראתה וכדומה. על כך לימדונו הריה"ל והמהר"ל כי כוח ה' מתגלה ראשית בטבע, וממנו מעלים בקודש – מתעלה ומתעצמת התגלות ה' לגילוי בתורה העל-טבעית שניתנה דוקא לישראל. כך הדבר אף בסדר הזמנים בהיסטוריה: גילוי אלוקות בבריאת העולם, בטבע – קודם, ומעליו – עילוי ההתגלות במתן תורה. שחרור ארצנו במלחמת השחרור, בה נתגלתה יד ה' בדרכי הטבע, יסדה – כך נראה – את עילוי של גילוי אלוקי זה בקודש בשחרור ערי הקודש ומקום המקדש, ובאחדות כלל ישראל לפלגותיו במלחמה זה שלא כבמלחמת העצמאות. כך הוא סדר ה' בגילוי הקודש ובהתבססותו – הכנת מסד החול, שעליו אחר כך ייבנה הקודש. בהלכה נשאל כיצד ייבנה מקדש, שהרי אסור לשאינם כהנים להיכנס בקודש. וכי כל פועלי הבנין – כהנים? והתירוץ – "בונים בחול, ואחר כך מקדישים".

הכמות הבלתי נראית

יפה נהג עם ישראל, שבהרגשתו הבריאה את שייכותו לארץ זו ולהמשך כל הדורות, ושכמיהתו לגאולת העם והארץ – קבע את יום העצמאות לחג. יפה נוהג עם ישראל בחוגגו מדי שנה, חג זה בתגבור הקשר והאהבה לארץ, צעדות וטיולים, בילויים בנופיה המקסימים, אכילה בחיק הארץ עם ברכה על "ארץ חמדה טובה ורחבה". ומאידך – כמה חבל, כמה מעוות, כמה חוסר בהבנת הקדושה ובהעמקה במהות מהלך דרכי ה' בנו ועמנו, מתגלים בעובדה שיום ירושלים – הגדול יותר, המכפר, המתקן עיוות, והמשלים חסר – היום בו נתעלו העניינים שלנו בקודש, יום זה לא "זכה" אפילו לשבתון מלאכה, להכרה רשמית

ממלכתית כלל-ישראלית, לחגיגת העם כולו ביתר עוז, שאת ושמחה מאשר ביום העצמאות. מעוות זה – יכול לתקון. בנו, בכולנו, תלוי הדבר. קשוט עצמך, ואחר כך – קשוט אחרים. נתרום כולנו להסתכלות אמיתית של קודש, נהיה ישרים ונראה בישרות כי אכן גדול יום ירושלים, ונזכה ל"יראו ישרים וישמחו" וה' יהיה בעזרנו.

בשולי הדברים אוסיף עוד הערה. יודע אני שיש בדברים הללו כדי להרגיז, או לא לקבלם. מן הסתם בשל החידוש שבהם, הנועזות ואי-קבלת מוסכמות מקובלות. גם לא נעלמה מעיניי הדעה שליד ערכה הגדול של ארץ-ישראל ושל חזרתה לריבונות ישראל, שהוא ענין יום ירושלים, קיים ערך – שאינו קטן ופחות ממנו – לנושא עצמאות העם, יציאתו משעבוד, שלטון ועול נוכרים, שהוא הישגו הגדול של העם בדורנו, ושאותו מייצג יום העצמאות. לכן, יש טוענים שעריך שני הימים הללו – שווה, כשוויים של שני הערכים הגדולים המבוטאים בשני החגים האלה. ויש טוענים שיום העצמאות גדול יותר, כי גדול יותר ערכה של העצמאות, שהרי היא הבסיס לכול. בלי שחרור הארץ והעם משלטון זר, ובלי הגושפנקה העולמית להכרזת עצמאותנו – אין שלטון ובעלות על הארץ, ואין מדינה. ההבדל בין קודם העצמאות ואחריה, הוא – לטענתם – הבדל איכותי, שינוי עקרוני במצב העם. מה שאין כן מ"ששת הימים" ואילך, שההבדל בעיקרו הוא "כמותי", בכמות שטחי הארץ שברביבונותנו ובבעלותנו – אם כי יש גם משמעות איכותית לכמות זו. כאמור, לא נעלמו ממני – ומשיקולי בנידון – הדעות המוזכרות. ואף על פי כן, עדיין אני קורא ומבקש שיובן: בזמנו – מאז קבלת העצמאות ועד ליום ירושלים – היתה זו הרגשה בריאה, אמיתית, בסיסית, של כלל ישראל בשמחה על השינוי העקרוני במעמדו הלאומי, בעצמאותו. הבדל זה בולט, נראה לכל עין, מוחש בכל רגש, חידוש מדיני גלוי. מה שניסיתי לבנות בדברים לעיל הוא – שהחידוש הגדול, מיום ירושלים ואילך, הוא בעליה לדרגת קדושה שאינה רק עוד נדבך, עוד תוספת גוון, כי אם השינוי והחידוש הכי מהותי ועקרוני. עצם טבעה של קדושה הוא – שהיא פנימית, עמוקה, מפכה בסתר ומפעילה מבפנים. היא נשמת כל החי והפועל בגוף, לשד החיים. את זה כמובן לא הכל רואים ומזהים, ואף לא כולם מבינים. לכן לא מכירה האומה בכללה, בשלב זה, כי "גדול יום ירושלים".

יומו של עם ה'

כשעם ישראל בצרה קשה – ה' מצילו בנס. לשם מה נזקק ה' לנס, הרי גם הצרה – שממנה מציל הנס – באה על ידו? אם רצונו שניוושע – לא יביא עלינו צרה, ולא יזדקק לנס כדי להושיענו. על כן נראה שלא לשם ישועת ישראל מביא ה' נס, כי אם לצורך חיזוק אמונתנו בו ותגבורה. הנס הוא תמריץ נוסף לשם תוספת אמונה של עם מאמינים בני מאמינים. זו מטרת הצרה, והישועה. דומה למה שה' הביא צרת עקרות על האימהות, משום שהוא

"מתאוה לשיחתן של צדקניות". האימהות הצדקניות התפללו אליו תמיד, לא רק בעת צרה ובשל עקרותן – אלא שכדי שתפללנה יותר, תחושנה יותר את תלותן בו ותגברנה את דבקותן, היצר להן – והושיען. ה' מצפה שכש"ויושע ה' את ישראל מיד מצרים", זה יגרום לנו לראות שזו "היד הגדולה אשר עשה ה' במצרים", ומתוך כך עוד יותר – "ויאמינו בה" ביתר שאת ממה שזעקו, נאנחו ושיוועו אליו בהיותם כשיעבוד במצרים.

עיר השלום – ומלחמה

כך, אמנם, הגיב עם ישראל לדורותיו על נסי ה'. מלך אשור עלה על ישראל בימי חזקיהו, ולא היה כל סיכוי טבעי להישרדותו. ה' חילץ אז אותו מהצרה שהמיט עליו, בנס גלוי כשמאה שמונים וחמשה אלף חיילי אשור נהרגו בלילה אחד. תגובת הדור היתה חיזוק כה עצום בלימוד תורה, עד ש"בדקו מדן ועד באר שבע ולא מצאו עם הארץ, מגבת ועד אנטיפרס ולא מצאו תינוק ותינוקת שלא היו בקיאים בהלכות טומאה וטהרה", שהן ההלכות והסוגיות הסבוכות והקשות ביותר בש"ס. כל זה – בתגובה על הנס, בהנהגת חזקיהו המלך ששמו נקרא כך על "שחזק את ישראל לאביהם שבשמים". גם דור מרדכי ואסתר הגיבו על הנס בקבלה מרצון של התורה שבעל פה, ובתוספת עול מצוות – תקנות וגזרות דרבנן, ברור שיחיד, ציבור, וכל שכן עם שנעשה להם נס – חייבים להודות, ברור גם כן שבהודיה בלבד אין יוצאים ידי חובה כלפי מי שעשה את הנס. שהרי כאמור, ה' עושה נס כדי שנגיב ונפעל בהתאם, ליתר דבקות בו. מהי, אם כן, התגובה שדורנו יכול להגיב, מה נתבע מאתנו משזכינו לנס הצלת העם, ויותר מזה לנס שחרור רוב חלקי הארץ וחזרתם לריבונותנו, לגילוי אלוקי עליון בקודש?

עיון במקורות מגלה כי שני דברים מאחדים את עם ישראל. במלחמה כתוב "וייאסף כל איש ישראל אל העיר, כאיש אחד חברים", ועל ירושלים – העיר שחברה לה יחדיו – נדרש "שעושה כל ישראל חברים". כשמתאחדים השניים – מלחמה על ירושלים – הרי זו אחדות כפולה של חברות פי שניים. במלחמת העצמאות, ירושלים שהיתה בידינו – נפלה בשבי. ידוע – גם מהצד ההיסטורי העובדתי הפיזי – שהאצ"ל וההגנה והפלמ"ח תקפו כל אחד כצבא פרטי, משער אחר. ה"מלחמות" ההדדיות, והדיהן בהאשמות הדדיות – לא שקטו עד היום. מאידך, כשזכינו – לראשונה בתולדות המדינה – בערב ששת הימים לממשלת אחדות גם בין פוליטיקאים יריבים, גם בתוך העם לפלגותיו, וגם בין העם בארץ ובתפוצות, כשהיינו אז ממש עם אחד – חזרנו לירושלים, וחזרה ירושלים אל בני "עם כלביא יקום וכארי יתנשא" שחדרו אליה דרך "שער האריות", בצבא אחיד. הלוחם והכובש הגדול, דוד מלך ישראל, כבר ידע סוד זה. דוד נלחם מלחמות רבות שבאף אחת מהן לא שיתף – כמובן וכמקובל – את כל צבאו כאחת, ובוודאי לא את כל עם ישראל. אבל בצאתו לכבוש את

ירושלים, מדווח בשמואל "וילך המלך ואנשיו", ובדברי הימים "וילך דוד וכל ישראל" – כי כל ישראל היו עתה אנשיו, וכיון שמלך על כל ישראל (מקודם לא כולם התאחדו בקואליציה להמליכו) – הלך אל ירושלים ללכוד מצודת ציון. לפי שהיתה קבלה אצלם, כי ציון – ראש ממלכת ישראל, ולא ילכוד אותה אלא מי שיהיה מלך על כל ישראל. "ירושלים – לא נתחלקה לשבטים", רק באחדות הכלל תיכבש, וגם תישמר בידינו עיר האחדות והשלום, "שאלו שלום ירושלים".

כך חוזר הדבר ועולה אף מן הגמרא. עד שיתמקם המשכן במקום הקבע בו בחר ה', בירושלים, מותר היה להקריב קרבנות בכל מקום, בבמות. משיקבע בירושלים כבר "לא תוכל לזבוח את הפסח באחד שעריך", דהיינו בכל עיר (שעריך = עירך). אבל הגמרא לא לומדת את הפסוק כפשוטו, אלא מסיקה ממנו דין אחר: "לא אמרתי אלא בשעה שכל ישראל נכנסין בשער אחד", רק באחדות זו ניתן להגיע להר הבית, למקום המקדש. כך אכן היה בימינו, רק כשישראל התאחדו – נכנסו בשער אחד, שער האריות, כנאמר על אחרית הימים "והיה שארית יעקב... כאריה בבהמות יער". המסקנה – ברורה: כל מאמץ, ולו היותר עילאי, לשמור מכל משמר על אחדות, אהבת כל ישראל, כמפנה אדיר בתולדותינו – זו התגובה הנדרשת והמצופה מאתנו על נסי ששת הימים.

"כל הכבוד" לגיבור מלחמה

דרישה שניה העולה ונתבעת ממנו כתגובה לפעליו העצומים הגלויים של אדון העולם, היא – להכיר כי "הוא לבדו בעל מלחמות (שבניגוד למלחמות אנושיות – שעיתים יש בהן גם מפלה, שבי, כיבוש ואבדן – מלחמות שה' עורך, תמיד) מצמיח ישועות (לא רק שתמיד מנצח – ושעל כן בכל מלחמותינו מאז קום המדינה, שהן מלחמותיו – תמיד ניצחנו, אלא עוד זאת שממלחמותיו צומחות ישועות. ומשום כך חובתנו לירוא ממנו, ולהלל את נורא תהילות (שהוא) אדון הנפלאות" (אדון ובעלים יחיד על מעשים, שלנו הם מופלאים). עלינו, איפוא, להכיר באמת ובפועל על כל המסקנות הנובעות מכך – שה' הוא שעשה לנו את כל הנסים והגאולות – במלחמה ובמהלכים המדיניים – ולא להסתחרר כשמצליחים, מתבוננתו של מדינאי, מתעוזתו של מפקד או מעוצמתו של צבא, כמו שלא להתייאש ממחדלה של ממשלה, או ממהלך של אוגדה כלשהיא. ברור שביצוע הפעולות המלחמתיות ותכנון מהלכיהן מוטל עלינו לעשות בחלקנו בשותפות עם הקדוש ברוך הוא. ברור שהרבה כבוד מגיע לצה"ל, אך האם באמת "כל הכבוד לצה"ל" ולא מגיע כבוד למלך הכבוד, "מי זה מלך הכבוד ה' עזוז וגיבור, ה' גיבור מלחמה". זכור נזכור כי תחושת "כחי ועוצם ידי – בלבד – עשה לי את החיל הזה", מביאה בהכרח ל"זרם לבבך – ובהמשך "ושכחת את ה' אלוךך".

בבוקר יום רביעי כ"ח אייר תשכ"ז, אך זה עתה סיימו חיילי ישראל את תפילת השחר בשיר של יום, כששפתותיהם עדיין דובבות את שפועם בעוצמה בליבם "א-ל נקמות - הופיע, השב גמול על גאים... כי לא יטוש ה' עמו, ונחלתו לא יעזוב... לולי ה' עזרתה לי, כמעט שכנה דומה נפשי". לכו נרננה לה' נריעה לצור ישענו" - נשמעה הפקודה לנוע לעבר העיר העתיקה, הכותל, הר הבית. בלילה שאחריו, ד"ם לספירה, ליל "גבורה שבמלכות" היתה הפגישה עם הר הבית. בשבת בה קראנו אז בפרשת "במדבר סיני - שאו (=הרימו) את ראש כל עדת בני ישראל", החילונו להציף את סיני ולהרים את כבוד העם וכבוד ה' ומלכותו. אסור שרגשות עזים אלו יפעימו אותנו רק אחת בשנה בזיכרונות יום ירושלים, צריך שיפעמו בנו וילהיבו אותנו לתת כבוד לה' - להתגבר בתורה ובמצוות, באהבה ובדבקות בו - כל יום ויום. לשם כך נתרחשו עמנו האותות והמופתים, הישועות והנסים.

העקדה בארמון הנציב

הקשר הראשון של ראשית עם ישראל, אברהם אבינו, עם ירושלים - היה בעקדה: "וירא את המקום מרחוק". הטופוגרפיה לא נשתנתה מאז, והמקום הרחוק ביותר ממנו נראה הר הבית, מקום העקדה - נקרא היום "ארמון הנציב". שם תחילת הפגישה עם מקום המקדש, ומשם - בששת הימים תחילת הקרב לשחרורו. מעגל נשלם. ראשיתו - בעקדה אחת לניסיון, סופו ב-183 עקדות בפועל של אחינו שנפלו בשחרור עיר המקדש. אין עוד עיר בעולם שנלחמו עליה פעמים כה רבות בהיסטוריה - כירושלים. מעולם לא נלחמו עליה ממזרח (בשל מתלול נחל קדרון). לראשונה בהיסטוריה העולמית צה"ל פרץ לעיר ממזרח, נכנס דרך השער המזרחי, שער האריות, שממנו יצאו והובלו שבויי העיר העתיקה לעבר הירדן המזרחי כשנפלה העיר בשבי, תשע עשרה שנה קודם, מעגלים נשלמים בהשגחה עליונה. לראשונה בתולדותינו, נכבשה ירושלים כבר על ידי יהושע וצבאו, ואף על פי כן לא נשארה אז בשלטונו, כפי שכן נשאר שאר חבלי הארץ שנכבשו משבעת העמים. זאת, משום שאחר כיבוש ירושלים לא התנחלו בה בני ישראל, כבשאר הארץ. כל חלקי הארץ - חולקו לשבטים, רק "ירושלים לא נתחלקה לשבטים", אסור שתהא נחלת חלק, כי אם נחלת כלל ישראל. בשעת הכניסה לארץ עסק כל שבט בהתמקמות, התיישבות וסידור עניני הפרנסה בחלקו, במקום מושבו - לכן לא התנחלו בירושלים, ועל כן לא נשארה בשלטון ישראל. בארץ ה' אין ריבונות ללא אחיזה של התיישבות - "וירשתה וישבתה בה". כשכבשה אחר כך דוד מלך כל ישראל, ויישב אותה - נשארה ירושלים שלנו ובידינו. "אל המנוחה ואל הנחלה - הנחלה זו ירושלים", הנקנית רק בהתנחלות. אין זה עיכוב מקרי כי אם מאת ה' היתה זאת, כי ה' דורש שנהיה דורשים, רוצים ומתגעגעים אליה, ככתוב "לשכנו תדרשו - ובאת שמה" - "דרוש על ידי נביא. יכול ימתין עד שיאמר לך נביא (לצפות לנס אלוקי, ולא לפעול להשגתה בדרכי

המלחמה הטבעית (היזומה) תלמוד לומר: לשכנו תדרשו, ובאת – דרוש ומצא, ואחר כך יאמר לך נביא. וכן אתה מוצא בדוד: "זכור ה' לדוד את כל ענותו, אשר נשבע לה" עד אמצא מקום לה'... אין הקדוש ברוך הוא עונה אלא למי שעינה ומישכן את נפשו למצוא מקום לה' גם אחרי שמישכן את נפשו לכבוש בקרב את העיר, לא פסקו עינויו של דוד בחיפוש מקום מתאים בתוך העיר למשכן ה', כמה התלבטו גדולי עולם בשאלה זו. "דוד ברח וימלט, ויבוא אל שמואל הרמתה." וילך הוא ושמואל וישבו בניות – וכי מה ענין "ניות" אצל "רמה"? אלא שהיו יושבים ברמה, ועוסקים בנויו של עולם, בבית המקדש. שמואל הרואה, שעינה את נפשו עם דוד למצוא מקום בית הבחירה, הוא שזכה להמליך את דוד כובש העיר, והוא נפטר בכ"ח אייר ונטמן בגבעה הצופה פני הקודש ("נבי סמואל" בימינו).

חברים – רק בחגים

אחדות ישראל, הנתבעת כתנאי מוקדם להחזקת הריבונות על ירושלים, היא אחת מהסגולות שהעיר משפיעה על בניה. כדי להגיע אליה – דרושה אחדות, ומשאוחזים בה – היא מחשלת את חישוקי האחדות. הכול רגילים לצטט בענין זה את דרשת חז"ל על הפסוק "כעיר שחבורה לה יחדיו – עיר שעושה את כל ישראל חברים" במובן של חברות, חיבור של אחדות. אין בודאי לקפח גם שכר מליצה נאה, אלא שכלל דברי חז"ל המדויקים להפליא בעומק משמעותם – גם מאמר זה צריך יתר בירור, מעבר למליצתו. במקורו אין זה מדרש אגדה מחשבתית, כי אם דרשת הלכה למעשה. כך הוא הקשר הפסוקים: "עומדות היו רגלינו בשעריך, ירושלים. ירושלים הבנויה כעיר שחבורה לה יחדיו, ששם עלו שבטים". מדובר כאן על חיבור ישראל שנעשה בימי העליה לרגל, כשהיא "בנויה" = רבת בנים, וכל ישראל עומדות רגליהם בשעריה. אז – במועדים דוקא – מתבלט ייחוד צביונה. בימי הבית היו שהקפידו ביותר לשמור עצמם בטהרה מכל טומאה, גם באכילת חולין. אלו נקראו בהלכה "חברים", שהקפידו כל השנה ממגע עם שאר עמי הארץ, שלא הקפידו והיו טמאים. בעלייה לרגלים, במצב של צפיפות ודוחק המוני, במגע מתמיד וחיכוך של הכול בכול – נוצר מצב פרדוקסלי: מחד – קדושת ירושלים והמקדש מחייבים זהירות יתרה וגדולה יותר מכל השנה בהלכות טהרה, ומאידך – עליית כל המון העם גורמת מגע מטמא עם אלה שאינם נזהרים בכך. והנה דוקא על ימי הרגלים נאמר ש"חבורה לה יחדיו – שעושה כל ישראל "חברים". ברגלים הותרה טומאה בציבור, כאילו כולם – כולל עמי הארץ – יש להם דין "חברים" שהמגע עמם אינו מטמא. אלו פלאי כוחה של ירושלים במועדים – לשנות גדרי עולם, להפוך מציאות, לפרוץ גדרי טהרה, להרוס מחיצות המונעות מגע. קדושתה פורצת ועולה על כל סדרי טומאה וטהרה, מקיפה וכוללת ומחברת טמאים וטהורים, עושה את כל ישראל

"חברים" – מחוברים זה עם זה, ומחוברים כולם יחד – לטהרה ולקדושה. אכן, גדול יום ירושלים המחייב אותנו למאמץ מוגבר להכיר בחסדי ה' להודות לו, ולהגביר את אחדותנו.¹

2

מיציאת מצרים אל יום ירושלים הרב דניאל שיֵלָה

מרבני יש"ע ורב היישוב קדומים (לשעבר)

בכל דור ודור חייב אדם לראות עצמו כאילו הוא יצא ממצרים, כך הדריכונו חכמים. נראה שיש להוסיף על כך כי כל אשר נלמד אודות יציאת מצרים מחייב את ההתבוננות ההיסטורית בעתיד. הדרכות כמו "מתחיל בגנות ומסיים בשבח" טובות לא רק לשעתן. דברי הנביא מיכה "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות" מחייבים להתבונן ולגלות את נפלאות תקופתנו.

מנפלאות מצרים היתה הכבדת לב פרעה. לא זו בלבד שהביאה להענשתו הראויה והראתה לישראל את יד ה' המשגחת, אלא שהיתה לה מטרה נוספת. אנו אומרים: "ואילו לא הוציא הקדוש ברוך הוא את אבותינו ממצרים עדיין אנו ובנינו ובני בנינו משועבדים היינו לפרעה במצרים". הרב חרל"פ כותב בפירושו להגדה כי אילו הניח לנו פרעה לצאת, היינו ממשיכים להיות משועבדים לו שיעבוד של הכרת טובה, ואפשר שאף לתרבות המצרית היינו נשאים קשורים. יש אפוא ליצור נתק נפשי מהם.

הכבדת לב זו הופיעה שוב בימינו אצל הבריטים והערבים. הבריטים היו אמורים להביא להקמת בית לאומי יהודי בארץ ישראל. הם מעלו בתפקידם, סגרו מחד את שערי הארץ ליהודים, ומאידך איפשרו למאות אלפי ערבים מכל המדינות הסובבות להיכנס אליה באין מפריע. בבואם לעזוב את הארץ, לא יצאו ממנה תוך השלטת סדר כנדרש, אלא עזבוה במגמה שייווצר כאן 'תוהו ובוהו', אשר בעקבותיו הם יתבקשו לחזור ולא יצאו עוד. כתוצאה מכך נאלצנו לצאת למלחמה, אשר הביאה לנו יתרונות רבים כפי שיפורט. במאמר מוסגר יש לומר כי הבריטים השאירו כאן תשתית בסיסית חשובה: שדות תעופה, נמל חיפה, כבישים ומסילות ברזל. אלמלא נהגו בנו כפי שנהגו, היינו משועבדים להכרת טובה להם.

אולם הכבדת הלב של האנגלים היתה כאין וכאפס לעומת זו של הערבים. הללו לא היו אמורים לקבל ריבונות באיזשהו חלק של ארץ ישראל המערבית. ההחלטה שהתקבלה על ידי חבר הלאומים דיברה על בית לאומי יהודי בארץ. התנגדותם הנחרצת של הערבים לכל ריבונות יהודית בארץ, ולכל עליית יהודים אליה, גרמה לבריטים למנוע התיישבות ועלייה.

היהודים ביקשו להעלות לארץ מאה אלף פליטי שואה בלבד, אך הבריטים בלחץ הערבים לא הסכימו גם לזאת. כתגובה חיזקו המחותרות היהודיות את עוצמת המרי. מהלכם של הבריטים להביא את עניין ארץ ישראל לאו"ם היה מעשה פרו-ערבי. שכן החלטת חבר הלאומים על הקמת מדינה יהודית בלבד בארץ לא זזה ממקומה. היא החלה להתבצע על ידי כינון ההתיישבות היהודית בארץ, ולאו"ם לא היתה כל סמכות לשנותה. הערבים יכלו אך להרוויח ממסירת הדבר לאו"ם, שכן לא היתה קודם לכך שום הכרה לתביעתם על הארץ. למרות זאת הם לא שיתפו פעולה.

תכנית החלוקה של האו"ם היתה חטא על פשע. אחר ששלושה רבעים משטח הארץ נקרעו לצורך הקמת ממלכת ירדן, נקרעו חלקים רבים ממה שנותר כדי להימסר למדינה ערבית אשר כלל לא הובאה בחשבון קודם. למדינה היהודית הוקצו חלקים קטנים מאוד מן הארץ, וכל לב הארץ, וכן מרכז הגליל, נמסרו לערבים. על פי תכנית זו באר שבע, אשקלון, אשדוד, יפו, רמלה, לוד, בית שמש, קריית גת, ראש העין, עכו, נהריה, נצרת ומגדל העמק לא היו אמורות להיכלל במדינה היהודית. כאשר עמדה לקום, לא היתה המדינה יכולה להכיל אפילו חלק קטן מן היושבים בה היום. הסירוב הערבי הגורף לכל פתרון נראה בלתי הגיוני ואך נראה כי שוב הכביד ה' את לבם. מתוך שיצאו למלחמה והקב"ה הנחיל לנו ישועה, גדלה מדינת ישראל הראשונית בשליש על מה שהוקצב, והתווספו לה כל המקומות שפירטנו ועוד למעלה מהם.

והנה בתשע עשרה שנות מדינת ישראל הראשונות, לא נשמע קול במדינה הקורא לכבוש את חלקי ארץ ישראל שלא נותרו בידינו, גם לא את גוש עציון או את עטרות ונווה יעקב אשר נפלו בידם, להוציא זעקתו המפורסמת של הרב צבי יהודה זצ"ל, אשר אף היא לא באה אלא ממש שבועות לפני קרות הדבר.

בפרוץ המלחמה הובטח למלך ירדן כי אם לא יצא להילחם, לא נפגע בנתון לשלטונו. אין הסבר מתקבל על הדעת מדוע יצא למלחמה. שוב, הכביד ה' את לבו. על פי הסכמי שביתת הנשק של מלחמת תש"ח, היינו אמורים לקבל מעבר חופשי לכותל ולהר הזיתים, וגם להר הצופים. אולם הירדנים לא כיבדו את ההסכם. מדינת ישראל נאלצה לבנות חלופה ל'הדסה' ולאוניברסיטה, ועכשיו יש שתיים.

בתום מלחמת ששת הימים הכריז שר הביטחון דאז, משה דיין: "אני מחכה לטלפון מן הערבים". הוא היה מוכן להשיב להם את ששחרר תמורת הסכם שלום. אולם הערבים התכנסו בחרטום בירת סודן, והשמיעו כלפי מדינת ישראל את שלושת הלאוים המפורסמים: לא שלום, לא הכרה, לא משא ומתן. עקב סירוב בלתי הגיוני זה, התאפשרה בהמשך הדרך, ההתיישבות ביש"ע ובגולן. ואגב, כדאי להשוות בין מה שהשתנה מאז בחרטום ושאר בירות ערב, לעומת מה שהשתנה בירושלים.

הכבדת הלב הערבית הביאה רווחים נוספים. האלוף במילואים חיים הרצוג, לימים נשיא המדינה, כתב לפני שנים רבות מאמר אודות התועלת שצמחה מן החרם הערבי על ישראל. כיוון שהערבים סירבו לקנות ממנה ולמכור לה, היתה ישראל צריכה להתאים את עצמה לרמת הדרישות של שוקי אירופה. כתוצאה מכך צמחה פה תעשייה מתוחכמת בהרבה מכזו שהיתה פונה לשוקי ערב. עתה עומדת ישראל כשהיא מפותחת, מניבה יבולים ברוכים, וחזקה כלכלית מהרבה מדינות אחרות.

אך קיימת הסכנה לקלקל. בסיום מלחמות יהושע על הארץ נאמר שם הסיכום הבא: "לא נפל דבר מכל הדבר הטוב אשר דיבר ה' אל בית ישראל הכל בא". הדברים נאמרים כאשר הן ביהושע והן בשופטים נמנים חבלי ארץ רבים אשר עדיין לא נכבשו. אברבנאל ורלב"ג מיישבים את הסתירה. הם אומרים כי מבחינת הקב"ה הכול בא, ואך עצלותם ורפיונם של ישראל הם שגרמו לכך שלא כל הארץ נכבשה לפניהם. בימינו ניתן לומר כי מבחינת הקב"ה "הכול בא". שערי הארץ פתוחים ושערי הגלויות פתוחים. חלקים גדולים מן הארץ ניתנו בידינו. רק הרפיון וההיסוס והעדר האמונה הם שמעכבים. בבחירה החופשית של בני האדם אין האלוקים מתערב. דרושה עבודה חינוכית נרחבת.²

3

שלמות הארץ היא שלמות העם

הרב שלמה בן־חמו

רב העיר קריית־גת ומחבר הספר 'שבחי ארץ חמדה'

לא "עם כובש"

אירועי התקופה האחרונה והתהפכות הפוליטיות שהתחוללו לאחרונה בארצנו, מוכיחים לנו בעליל, שללא תורה ואמונה, ללא הכרה במעלתה הסגולית של ארץ־ישראל שניתנה לנו כמתנה נצחית, מסוגלים גם אלה שטיפחו את בניינה והפריחו את שממותיה להרוס ולהחריב את כל מה שהם עשו במשך יובל שנים, ורק מי שספוג באמונת התורה וחזונה הא־לוהי וגם חדור באמת הא־לוהית שהארץ שייכת אך ורק לעם קדוש, לעם עניו וישר, הרי הוא מוכן להילחם, להיאבק בעוז ובנחישות בעבור שלמותה וגאולתה של הארץ שמציאותה מלאה זוהר א־לוהי וגנוזה בה הנקודה הפנימית היהודית, ומבלעדיה אי־אפשר לנשמה היהודית להתגלות במלוא עוצמתה הדרה ופארה. ארץ־ישראל היא "שער השמים", "פלטרינו של מלך", וקדושתה הנצחית אינה פוקעת על ידי חורבן ושממון כי היא קדושה עצמותית (ויקרא כו, לא; מגילה כח, והרמב"ם הל' בית הבחירה פרק טו הל' ו), והיא הנקודה

הראשונה בבריאה שנשתוקקו אליה האבות גם בעת היותה מלאה גילולים (כפתור ופרח פרק י; ובית הלוי לגר"ש אלקבץ ושו"ת חת"ס חיו"ד רלד).

המאבק על שלמות ארצנו אינו מאבק על שטחים כתפיסת אלה המשקיפים על הארץ כאמצעי, אלא מאבק על ערך אלוקי גדול, על נחלת ה' החובקת זרועות עולם, עימות רוחני בין שתי ישויות, בין יצחק התמים לבין ישמעאל הפראי וחיבתה באה לידי ביטוי מוחשי וממשי במאבק על פינוי גוש קטיף, על עמונה ועל המאחזים בשטחי נחלתנו, וזה מאלץ אותנו לומר, שרק המאמינים בא-לוהים אמת, שארץ-ישראל היא "פלטרינו של מלך" ומקור העוצמה הרוחנית בעולם, הם המסוגלים למסור נפשם, גופם, רוחם וממונם על קדושת העם והארץ, כי האמונה הצרופה היא הכרה באמת המוחלטת והיא המחוללת בלב המאמין ובתודעתו את המוטיבציה להיאבק, לשמור על כל רגב אדמה בנחלת ה' ולהיות בטוח במאבקו הצודק כי האמת תנצח ותחולל סופה וסערה לעורר העם לגאולתו, להכרת צדקתו, לאהבת מולדתו. כי עם ישראל אינו "עם כובש", עם מדכא אחרים חלילה, כי מגמת גאולתנו ושיבתנו לציון היא לגלות כבוד ה', לשבת, לפאר ולקלס לאדון העולם "ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר יחדיו כי פי ה' דיבר" (ישעיה מ, ה), ודבר ה' זה, הבטיח לאבותינו ולנו את כל מרחבי ארץ-ישראל וציוונו בצו עליון להתנחל בכל שטחיה (במדבר לג, נג-נד) ודבר זה יקום לעולם. לכן במערכה המופלאה של שנת תשכ"ז, הנחילנו כל מרחבי יש"ע, כדי ליישב בם בני ישראל המתקבצים מקצוות תבל כדי להביא ברכה לאנושות כולה "ונברכו בך כל משפחות האדמה" (בראשית יב, ג), והברכה בוא תבוא מתוך מציאות עם ישראל ריבוני וזקוף קומה בנחלתו, וחי בה חיים גדולים, חיי מוסר וצדק, כי תכונותיו הא-לוהיות הולמות לתכונות הארץ שהיא "ערגה א-לוהית" בעלת סגולות רוחניות מופלאות המסייעות ליושב בה להיות קשור באופן תמידי עם ריבון העולמים, להיות מוכתר במידת הענווה, בהכנעה לרצון העליון ולכן נקראת "ארץ כנען", המכניעה דעת יושביה ליוצרים (עיין תנחומא בא אות ה; וכוזרי ב, יד), ועם ישראל מאופיין בענווה, באהבת שלום, בטיפוח אהבת הבריות ולא בהבלעתן ודיכויין ח"ו, כי מגמת גאולתנו להביא פדות ורוממות רוחנית לעמי תבל וכפי שכתב רבנו הרמב"ם (סוף הלכות מלכים), והשלום הוא משאת נפשם של ישראל בניגוד לגויים הדוגלים ברוח ובמלחמה.

התנחלות העם בנחלתו הטבעית

עם ישראל, המחדש את תחייתו הלאומית, שואף להתנחל בכל מרחב ארצו וחולם על "שיבת ציון" גדולה ורחבה, שתכליתה תיקון העולם במלכות שד"י, בהפצת אידיאלים מוסריים, ערכים מקודשים בקרב תבל, כי עם ישראל הוא "שופרו" של הקב"ה בבריאה ועצם הווייתו לשורר "שירת אל" בקוסמוס, ומחובתו למלא את ייעודו הקדוש למרות הייסורים

היותר גדולים וצמצום הדעה ועקירת האמת, כי אחד מחבלי משיח הוא "עקירת האמת" (סוטה מט, ב; וקול התור לגר"א), ולכן הוא נקרא "ישראל", כי יש בו תכונת "ישראל" ויש בנשמתו שירה ומנגינה אלוהית. חלום גדול זה הולך ומתגשם בתקופתנו למרות "ייסורי החנק" והחשבונות הקטנוניים שעושים בני הדור שפועלים על-פי אינטרסים קטנים, אבל עצת ה' היא תקום לעולם, והחלומות של הגאולה הבאה לידי ביטוי בהתיישבות מאסיבית בכל חלקי הארץ יתקיימו בעזרת צורנו ויביאו ברכה והצלחה לעם ולעולם כולו, ומיש"ע בנויה ומשוכללת יצמחו כוחות מופלאים שיפיצו תורה, גבורה ועוז בכל אתר בנחלת קדשנו. "ארץ ישראל היא תבלו של עולם" כלומר ארץ-ישראל היא תבלין ובשמים לעולם כולו, ומאורה תואר האנושות (עיין תנא דבי אליהו רבה ב), ולימדונו חז"ל בגיטין (נז, א): ארץ-ישראל, בזמן שיושבים עליה רווחא, ובזמן שאין יושבים עליה גמדיא.

שנאת הגויים לישראל

אויבי ישראל צוררים את הופעת "אתחלתא דגאולה" בבחינת "אשר חרפו עקבות משיחך" (תהלים פט, נב), כלומר אויבי ישראל שהם "שונאי ה'" ועויני אמונתנו ותורתו יחרפו, יזלזלו, ישחיתו ויחבלו בתקומת העם ובתחייתו בחבל נחלתו, בהפרחת שממון הארץ ובבניינה החומרי, כי בניינה הוא התחלת הופעת "מלכות-ה'" עלי אדמות, כי קיבוץ גלויות "אחד מעיר ושניים ממשפחה" (ירמיה ג, יד) הוא אחד מסממני הגאולה והוא דורש מסירות נפש, התגברות על "ייסורי חנק" של הגויים ושל כוחות השמאל המחבלים בתחייתנו הלאומית ומסייעים לאויבינו בטענות מסולפות וחסרות שחר. כידוע, נחלתנו נקנית בייסורים, ובעת הגאולה מתרבים חבלי משיח שתכליתם למרק, לזכך ולטהר רוח האומה שנפגמה בגלות בכדי להכשירה לתיקון חטא המרגלים ולהכשירה לגאולתה השלמה, כי רק הייסורים מכשירים רוח האומה ומסלקים ממנו 'זוהמת הנחש' המטשטשת את האמת והטוב. עמידתנו האיתנה מול רשעת הגויים וטמטום החושים של התועים מבני עמנו, מגלה לאויבינו את תוקף חובתנו ודבקותנו ברחבי אדמת קדשנו וששום כוח פוליטי, כלכלי או צבאי לא יזיז אותנו מחמת לבנו האהובה כי ישראל וא"י קשורים זה בזה (במדבר רבה כג, ה). מאבקנו על נחלתנו הוא מאבק על האמת ועל חיזוקה בעולם, ולכן כל אחד הנאמן לתורתו חייב לדעת שעם ישראל נלחם על האמת, כי העולם כולו מנסה להשכיח את האמת שעל-פיה ארץ-ישראל שייכת לעם קדוש ולא לישמעאל שנדחה מירושתה. וכתוב בספר קול התור "כי במידה שהעבודה הקדושה הזאת תגדל, תגבר הסיטרא אחרא בנשקו העיקרי שהוא עקירת האמת והבאה לידי חילול ה', ואנחנו נלחם על-ידי גאולת האמת וקידוש ה' (עי"ש). אהבת גילוי אמת קדושה זו דורשת 'הקרבה עצמית' גדולה למען קיום מצוות יישוב הארץ, הפרחתה ושכלולה וגם רותמת את "גיבורי האמת" לסלוד מהשקר הפלישתי ולפעול

להצלת העם מפני הקמת מדינה חמאסית טרוריסטית בלבה של מחמד לבנו החשוקה לעליונים ולתחתונים, ולכן השקר הזה יתנפץ לרסיסים והעוז הא-לוהי יתגלה בבנים ללחום מלחמתה של תורה ושלמות "ארץ חמדה" שאינה ראויה להינתן אלא לישראל (ילקו"ש חבקוק; ובמדבר כג) ושלמות האומה הישראלית לא תושג רק בארץ הנבחרת (אברבנאל לישעיה ה), ולכן המתנחלים הקדושים ואמיצי הרוח חדורי הכרה ברורה ויסודית זו ופועלים להגשמה בצדק ומשפט מתוך הקרבה עצמית ועקשנות חיובית הראויה לשבח ולהלל.

הוויתור על שלמות הארץ

ישנם השואלים למה מעדיפים את המאבק על שלמות הארץ מפני טיפוח אהבת אחים ושלום פנימי, שהוא יסוד לקיומנו הלאומי? והתשובה היא: קיום האומה מבוסס על ערכי יסוד מקודשים, "מצוות ישיבת הארץ שקולה כנגד כל המצוות" (ספרי עקב), ולכן הפגיעה בשלמות הארץ היא פגיעה בשלמות העם, בקדושתו ובדבקותו בנצח, ומשום כך יהודי המאמין בעומק לבו "שאינן השכינה שורה אלא בתוך בני ישראל ובעודם בארץ" איננו יכול לחשוב על מסירת שטחי ארץ-ישראל לטומאה לרשות פראים וגנבים, שהרי זו פגיעה חמורה ברצון העליון שבחר בה להיות "ארמנו של הקב"ה" ולא ארמון של רוצחים וחבלנים בוזי גוף ונפש של יהודים קדושים וטהורים. סוד הצלחתנו ואחזתנו בה תלוי באחדותנו הלאומית מול שנאת הגויים, ולכן עמידתנו והתעקשותנו הבלתי מתפשרת על זכותנו הא-לוהית וההיסטורית על נחלתנו תחליש ותקרין מסגולתה על חלושי האמונה ודלי המעש בבניין הארץ והתפתחותה ועם שאיבד חזונו ישוב לאיתנו, יתעצם באמונתו ויחזור לשפיותו ולהכרת מעמדו, צביונו והדר קיומו, ורק סגולת הארץ מזקיפה קומתו של העם להיות 'עם אמיץ' חמוש אמונת אומן ומוכתר בדעת אמת וצדק, כדי להורות לכל המין האנושי לקרוא לכולם בשם ה' ולעבדו שכם אחד (עיין ספורנו לשמות יט, ה).

חולשת העם בעת הזאת

לצערנו הרב, חלק גדול מעמנו איבד את חזונו הלאומי, את הכרתו ושייכותו הא-לוהית לארץ חמדה, והוא מוכן להיגרר אחרי השקר והתיעוב האלילי. חולשה זו אוחזת את העם ומנהיגיו המגלים פיק ברכיים מול תביעות אויבינו עמוסי השקר והכזב, וטעוני שנאה תהומית לגזענו המקודש כי הסטרא אחרא מסנוורת, מצליחה לגנוב דעת הבריות ומפריחה סיסמאות שווא שהארץ גזולה בידי ישראל, ואילו תורתנו הקדושה הודיעה בפסקנות לישמעאל ועשו שארץ-ישראל היא "נחלת עולמים" לעם סגולה ואין לזרים בה שום אחיזה ותביעה (אור החיים ויקרא כו, ה; ודברים ד, כ) כי ירושת הארץ לא באה מכוח צדקת ישראל ולא מכוח הבורא שהוא הנותן (אור החיים במדבר יג, ב), וידיעה א-לוהית זו צריכים לשנן

לעצמנו כי היא תנחה אותנו במהלך אחיזתנו ומאבקנו על שלמות ארצנו מול תביעות הגויים שהן רשעיות וזדוניות הנובעות משנאתם הנצחית לעם קדוש, מתכונת השקר הגנוזה בנשמתם. אוהבי הארץ ומתנחליה הולכים ומתעלים, מתעצמים בהכרתם הברורה שהגאולה מתקדמת בצעדי ענק, ושתקופתנו היא 'תקופת בירור', ואמונת הגאולה הולכת ומתאחדת, וצו השעה הוא "והעיקר לא לפחד כלל" כי האמת אינה פחדנית ואינה חוזרת אחורנית ואינה נסוגה מול איומים והפחדות מצד 'הפראות הישמעאלית' האוחזת ברצח, בחבלות וכו' ומתנחלי יש"ע והגולן מגלים גבורה עילאית ומנחילים לעם את ערכיו היסודיים ונותנים לו כוח לשרוד מול ייסורי החנק וחבלי הגאולה כי הם קשים ומייאשים לחלושי הדעה והאמונה, אבל 'גבורת המתנחלים' מגבירה בעם את העוז והאמונה בצדקת דרכו והשגחת הבורא המתמדת עליו והמצילו משונאיו ולכן אין להיבהל מאיומיהם וממזימותיהם.³